

8 BIBLIOTEQUES DE DISTRICTE

49.367

metres quadrats de superfície bibliotecària

28 biblioteques de barri

5.982.936 visites (3,7 VISITES PER HABITANT)

810.367 carnets: el club amb

més socis de la ciutat

4.439.460

documents prestats (2,7 préstecs per habitant)

22.450 visites diàries al conjunt de les **Biblioteques de Barcelona**

MEMÒRIA 2010

1.566,5 hores setmanals (69.540 anuals) de

biblioteques obertes

1.919.285 documents

disponibles

955.201 usos d'Internet

1.087 activitats culturals, amb 59.596 assistents

BIBLIOTEQUES DE BARCELONA: 10 ANYS +

L'any 2010 ha estat des del principi una fita important per a les Biblioteques de Barcelona: el Pla de Biblioteques de Barcelona que es va aprovar el 1998 proposava aquesta data com a final del període per assolir els objectius que es formulaven en aquell compromís adquirit pel Plenari de l'Ajuntament de Barcelona.

Com hem anat explicant any rera any, alguns d'aquells objectius es van assolir molt abans del que es pensava, sobretot els que fan referència a l'impacte que el servei bibliotecari ha tingut sobre la ciutat.

L'ampliació del nombre d'equipaments i d'horaris, el desenvolupament de la col·lecció, l'adequació dels recursos digitals, les activitats culturals i de formació..., sumats al treball cooperatiu amb la resta d'agents socials, educatius i culturals de la ciutat han aconseguit que els ciutadans s'hagin fet seves les biblioteques, superant totes les previsions possibles (un 49% de la població té carnet de biblioteques).

De fet les Biblioteques de Barcelona han estat, per cinquè any consecutiu, l'equipament municipal més ben valorat en l'enquesta de satisfacció que fa anualment l'Ajuntament de Barcelona.

D'altra banda, davant la finalització del Pla de Biblioteques de Barcelona s'imposava pensar en el futur, i per això durant el 2010 s'ha treballat intensament per afavorir aquesta reflexió i posar les bases del treball dels propers 10 anys.

Aquest procés s'ha concentrat en dues actuacions: l'organització de les jornades *Els futurs de la biblioteca pública* (www.elsfutursdelabibliotecapublica.wordpress.com), i l'elaboració d'un nou document que estableixi els àmbits i línies de treball de Biblioteques de Barcelona fins al 2020.

Les jornades *Els futurs de la biblioteca pública* es van realitzar del 13 al 15 d'octubre de 2010 a la biblioteca Jaume Fuster. A partir del treball de diverses comissions es van elaborar els continguts de les jornades, que es van concretar en una sèrie de debats al voltant de tres grans eixos: *Usuaris i serveis*, *Continguts digitals* i *Espais*. Es va convidar a professionals de diversos països del nord d'Europa, d'Estats Units i d'Espanya perquè aportessin la seva experiència en aquests debats.

El resultat va ser molt satisfactori: més de 400 inscrits van assistir a les diverses sessions de debat, i les principals aportacions que van fer els ponents han permès enriquir el document *Biblioteques de Barcelona: 10 anys +. Nous reptes i noves oportunitats*.

El document, a més de fer un ràpid balanç de l'aplicació del Pla 1998-2010, estableix 12 àmbits de treball i les línies d'actuació que s'hauran d'anar desglossant fins al 2020 per poder fer front als reptes que els canvis en la societat i en els sistemes de transmissió del coneixement van proposant cada dia. El nou document, que es publicarà el 2011, proposa també un mapa d'equipaments que arriba fins a les 50 biblioteques (40 de proximitat i 10 de districte), a més de la Biblioteca Central Urbana (Biblioteca Pública de l'Estat a Barcelona).

EL PLA DE BIBLIOTEQUES DE BARCELONA 1998-2010

A continuació es fa un breu balanç de la implementació del Pla de Biblioteques de Barcelona 1998-2010.

Intervencions sobre els equipaments

El Pla de Biblioteques proposava 37 intervencions entre nous equipaments, ampliacions o trasllats d'alguns dels existents, fins arribar a les 39 biblioteques previstes: 10 de districte i 29 de proximitat. Es partia de 18 biblioteques que en molts casos no complien els estàndards mínims que fixava el propi Pla.

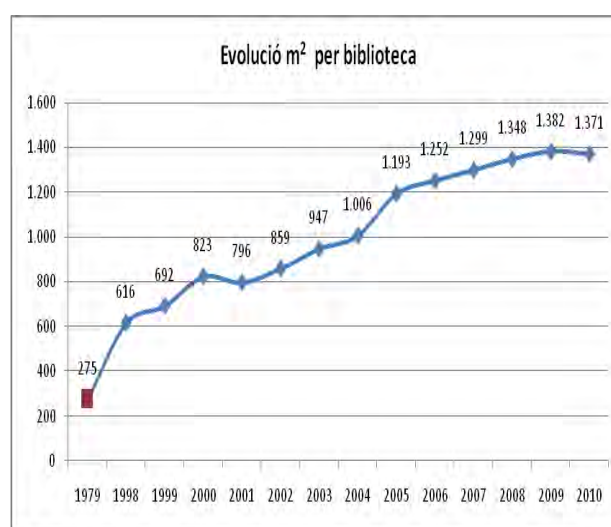
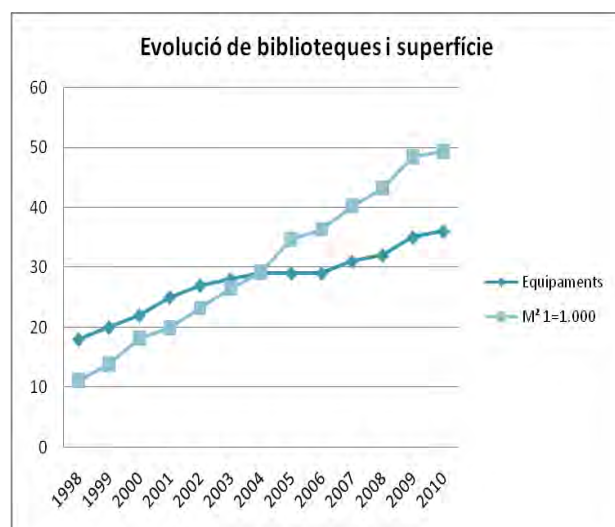
A finals del 2010 s'han inaugurat 20 noves biblioteques i se n'han adequat 8 més, acumulant un total de 28 intervencions, que es concreten en 36 equipaments en funcionament i un total de 49.367 metres quadrats de superfície dedicats als serveis bibliotecaris.

A més s'ha treballat en la posada en funcionament de quatre nous equipaments, corresponents a dues biblioteques noves i dos trasllats i ampliacions de biblioteques ja existents, que s'inauguraran durant el 2011; s'han iniciat les obres d'una nova biblioteca que s'inaugurarà el 2012 i s'ha treballat en els projectes de 4 nous equipaments que s'inauguraran durant el proper mandat.

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Equipaments	18	20	22	25	27	28	29	29	29	31	32	35	36
Metres quadrats	11.087	13.847	18.115	19.910	23.194	26.509	29.163	34.591	36.302	40.265	43.150	48.373	49.367
M² per cada 1.000 habitants	7,4	9,2	12,1	13,0	15,4	16,7	18,5	21,7	22,6	25,2	26,5	29,5	30,2

% creixement	--	24,1%	31,5%	10%	17,1%	12,1%	11,8%	18,7%	5,2%	11%	8%	11%	2%
% acumulat	--	--	63,2%	79,4%	110,2%	135,5%	63,3%	212,5%	228,9%	264%	293,5%	338,2%	345,2%

M² per biblioteca	616	692	823	796	859	947	1.006	1.193	1.252	1.299	1.348	1.382	1.371
-------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

En el gràfic d'evolució es pot apreciar com els metres quadrats han experimentat un increment més accelerat que el del nombre d'equipaments. Aquesta evolució diferent es correspon a les ampliacions i els trasllats d'algunes biblioteques, que no sumen com a nous equipaments però en canvi augmenten les seves dimensions, afavorint la millora de la qualitat dels serveis.

Aquest augment significa que la mitjana de metres per equipament que resulta d'aplicar els estàndards màxims que proposava el Pla de Biblioteques per a les diferents tipologies de biblioteca es va igualar ja al 2006 (quan encara faltaven 10 biblioteques per completar el mapa).

Evolució de la inversió realitzada

L'augment del nombre d'equipaments i la millora dels ja existents ha requerit una forta inversió per part de l'Ajuntament de Barcelona, que ha prioritzat les biblioteques públiques com a equipament cultural de proximitat bàsic a tota la ciutat.

INVERSIÓ DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA DES DEL 1996					
	1996-1999	2000-2003	2004-2007*	2008-2010**	TOTAL
CIUTAT VELLA	733.235	1.007.802	1.531.818	4.485.295	7.758.150
Barceloneta - La Fraternitat	733.235	1.007.802	673.291	293.117	2.707.445
Francesca Bonnemaison			291.995	8.023	300.018
Gòtic			221.915	2.129.155	2.351.070
Sant Pau - Santa Creu			49.864	2.055.000	2.104.864
Central Urbana (excavacions)			294.753		294.753
EIXAMPLE	431.526	1.697.443	8.645.390	8.374.860	19.149.219
Fort Pienc	300.506	1.590.036	7.202	13.622	1.911.366
Joan Miró	24.040		15.301	9.711	49.052
Lola Anglada (1)			8.500	8.281.364	8.289.864
Sagrada Família			5.000.259	18.750	5.019.009
Sant Antoni - Joan Oliver			3.600.260	29.256	3.629.516
Sofia Barat	106.980	107.407	13.868	22.157	250.412
SANTS -MONTJUÏC	2.077.699	1.914.613	3.364.583	89.841	7.446.736
Francesc Candel		680.843	2.921.526	63.861	3.666.230
Vapor Vell	2.077.699	1.233.770	354.997	21.831	3.688.297
Poble Sec			88.060	4.149	92.209
LES CORTS	1.794.021	275.354	59.409	59.975	2.188.759
Can Rosés (2)			21.488	7.118	28.606
Les Corts - Miquel Llongueras	1.794.021	275.354	37.921	52.857	2.160.153
SARRIÀ	885.291	1.360.040	29.277	309.824	2.584.432
Clarà	885.291	69.140	20.108	5.667	980.206
Collserola - Josep Miracle		1.290.900	9.169	4.157	1.304.226
Sant Gervasi – Joan Maragall				300.000	300.000
GRÀCIA		4.044.635	9.453.428	3.627.711	17.125.774
Jaume Fuster		2.428.799	9.441.716	25.057	11.895.572
Vila de Gràcia		1.615.836	11.712	29.906	1.657.454
Penitents				3.572.748	3.572.748
HORTA-GUINARDÓ	1.806.041	3.329.291	4.514.263	541.847	10.191.442
El Carmel - Juan Marsé		3.076.865	321.568		3.398.433
Guinardó - Mercè Rodoreda	1.806.041		49.505		1.855.546
Horta - Can Mariner			4.099.761	541.479	4.641.240
Montbau - Albert Pérez Baró		252.426	43.429	368	296.223
NOU BARRIS	936.377		3.212.882	7.861.036	12.010.295
Les Roquetes - Via Favència			1.653.139	901.015	2.554.154
Nou Barris	936.377			1.685	938.062
Zona Nord			1.558.713	3.955.022	5.513.735
Canyelles			1.030		1.030
Torre Llobeta				3.003.314	3.003.314
SANT ANDREU		6.887.407	3.803.444	3.547.801	14.238.652
Antigues casernes Sant Andreu				150.000	222.753
Bon Pastor		292.270	2.289.859	665	2.582.794
Ignasi Iglésias - Can Fabra		6.595.137			6.595.137
La Sagrera – Marina Clotet			1.329.230	2.629.115	3.958.345
Trinitat Vella			34.355	695.268	729.623
SANT MARTÍ		215.000	3.661.137	7.576.227	11.452.364
Camp de l'Arpa-Alchemica				5.377.129	5.377.129
Poblenou – Manuel Arranz			3.648.693	1.962.874	5.611.567
Ramon d'Alós-Moner			1.140	2.797	3.937
Sant Martí de Provençals			2.599	21.694	24.293
Xavier Benguerel			4.562	200.000	204.562
Sala Lectura Clot		215.000	4.143	11.733	230.876
TOTALS	8.664.190	20.731.585	38.275.631	36.474.417	104.145.823

*S'inclouen 1.412.009,48 € aportats per la Generalitat de Catalunya a través de subvenció

** S'inclouen 3.215.954,48 € aportats per la Generalitat de Catalunya a través de subvenció

(1) Trasl·lat de la biblioteca a un nou equipament, la biblioteca Esquerra de l'Eixample - Agustí Centelles

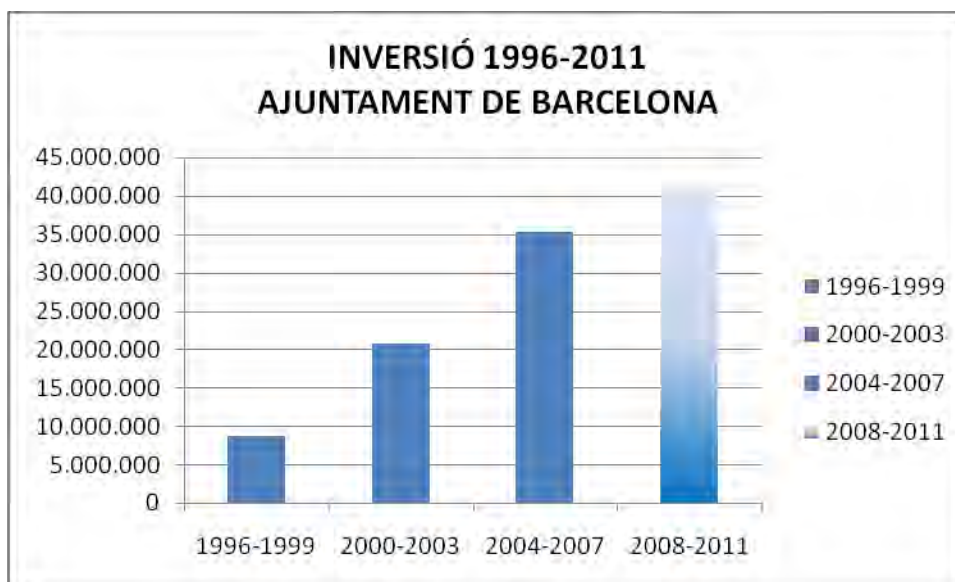
(2) Trasl·lat de la biblioteca a un nou equipament, la biblioteca Les Corts – Vidre

(3) Trasl·lat de la biblioteca a un nou equipament, la biblioteca Cotxeres

Total inversions per mandats

1996-1999	2000-2003	2004-2007	2008-2011*	TOTAL 1996-2011
8.664.190 €	20.731.585 €	35.320.563	41.564.039	106.280.377 €

*Total inversió aprovada fins al 2011

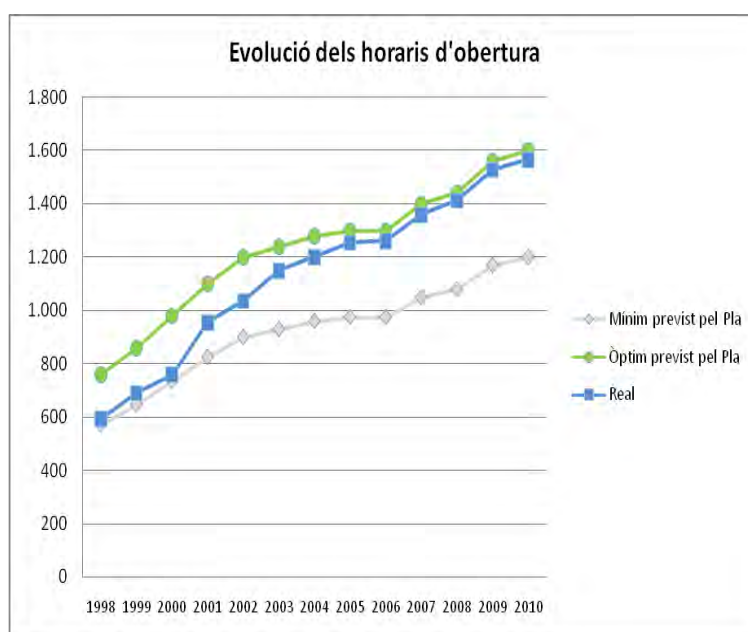

2008-2011
Quantitat executada fins al
2010: 33.394.582 €

Evolució dels horaris d'obertura de les biblioteques

Pel que fa als horaris, el Pla de Biblioteques proposava una situació mínima i una situació òptima. En el cas de la mínima es tractava de 30 hores d'obertura les biblioteques de proximitat i 45 les de districte. La situació òptima preveia 40 hores per a les de proximitat i 60 per a les de districte.

Actualment totes les biblioteques superen les previsions mínimes; 4 biblioteques de districte superen les 60 hores i 11 biblioteques de proximitat superen les 40, complint les previsions més optimistes del Pla. En el gràfic es pot veure clarament com el 2001, l'any de creació del Consorci de Biblioteques hi va haver un fort creixement dels horaris, i com progressivament la realitat s'ha anat acostant a la situació òptima prevista al Pla, fins pràcticament igualar-la.

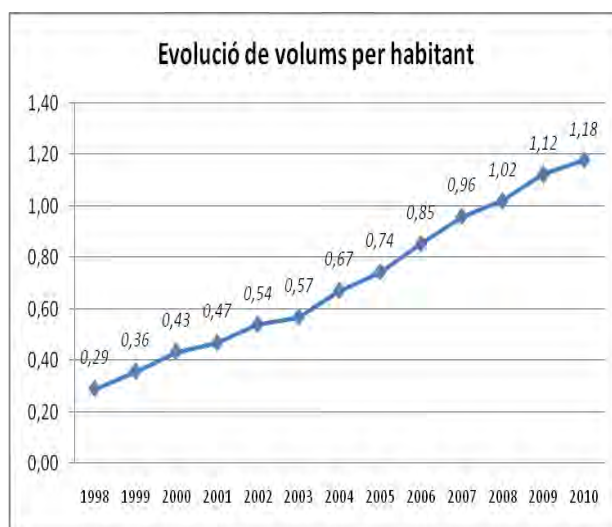
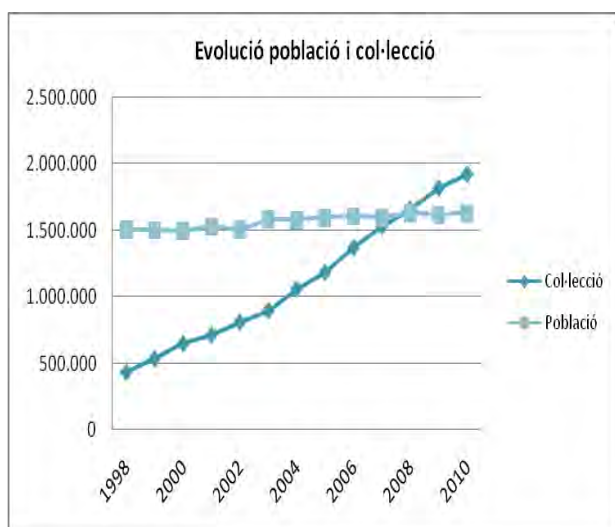
Evolució de la col·lecció documental

Un altre dels temes sobre el qual es pronunciava el Pla era el de la col·lecció documental del conjunt de la xarxa de les Biblioteques de Barcelona. El Pla donava per al 2010 una xifra molt precisa: 1.446.000 documents.

En aquest sentit el Pla no s'adheria a un dels únics estàndards internacionals pel que fa a biblioteques: el nombre de volums per habitant. La recomanació que es fa a les *Directrius IFLA – Unesco per al desenvolupament del servei de biblioteques públiques*, s'esmenta la quantitat de 1,5 a 2,5 volums per habitant. Barcelona el 1998 era molt lluny d'aconseguir aquesta xifra (no arribava als 0,3 volums per habitant), i per tant es va preferir fixar un objectiu coherent amb l'evolució que es preveia.

El 2007, a 3 anys de finalitzar el període que preveia el Pla, ja s'havia superat la col·lecció fixada per al 2010, i aquest s'ha tancat amb 1.919.285 documents, la qual cosa significa haver arribat ja a una mitjana d'1,17 documents per habitant.

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Col·lecció	434.780	536.486	648.423	713.828	810.187	896.121	1.058.644	1.182.087	1.368.136	1.528.187	1.658.201	1.813.091	1.919.285
Població	1.505.581	1.503.451	1.496.266	1.527.190	1.505.325	1.582.738	1.578.546	1.593.075	1.605.602	1.595.110	1.628.090	1.615.908	1.630.494
Volums / habitant	0,29	0,36	0,43	0,47	0,54	0,57	0,67	0,74	0,85	0,96	1,02	1,12	1,17

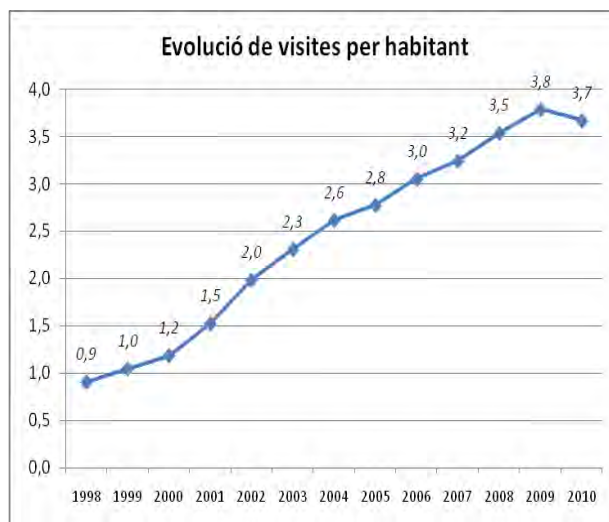
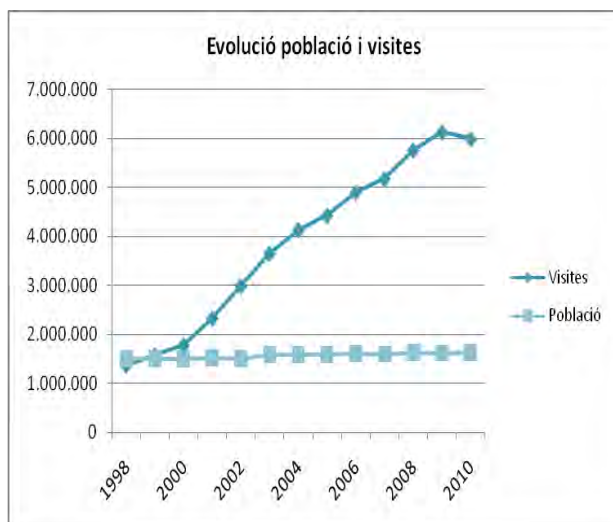

Evolució de les visites

Una altra fita del Pla que s'ha superat és la de les visites rebudes per les biblioteques: el Pla es proposava arribar al 2010 tenint almenys 5.000.000 de visites al conjunt de les biblioteques, una quantitat que ja es va sobrepassar el 2007, i que ha tancat l'any 2010 amb 5.982.936 visites rebudes.

Encara que només cal mirar el gràfic per veure el gran salt quant a les visites, una bona manera de veure també com ha canviat aquest indicador, més enllà dels percentatges, és pensar que al 1998 la mitjana de visites per ciutadà no arribava a la unitat, i en canvi a finals del període del Pla la mitjana ha arribat fins a 3,7 visites per cada ciutadà.

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Visites	1.362.840	1.575.092	1.773.029	2.327.815	2.987.729	3.651.455	4.126.308	4.421.266	4.896.978	5.172.642	5.756.946	6.119.285	5.982.936
Població	1.505.581	1.503.451	1.496.266	1.527.190	1.505.325	1.582.738	1.578.546	1.593.075	1.605.602	1.595.110	1.628.090	1.615.908	1.630.494
Visites per habitant	0,9	1	1,2	1,5	2,0	2,3	2,6	2,8	3	3,2	3,5	3,8	3,7

La davallada del 2010 s'explica pel canvi en la política de préstec que es va realitzar a finals del 2009 amb la posada en funcionament del nou sistema de gestió Millennium, que ha modificat la freqüència de les visites per retornar i recollir documents.

DESPLEGAMENT DEL MAPA DE BIBLIOTEQUES

L'accessibilitat és una de les qüestions més importants a l'hora de valorar la qualitat d'una xarxa de biblioteques públiques: de poca cosa servirà oferir uns serveis de màxima qualitat si els punts de servei no cobreixen tot el territori, o si els horaris d'obertura són insuficients.

A continuació es fa un repàs dels objectius assolits aquest any.

LES NOVES BIBLIOTEQUES

L'any 2010 ha suposat el desplegament d'una nova biblioteca de proximitat al districte de Ciutat Vella, que veu completada la seva planificació quant a nombre de biblioteques. També en aquest districte, la biblioteca Sant Pau – Santa Creu s'ha rehabilitat de manera integral aquest any, de cara a afrontar en plenes condicions de servei el període abans del seu trasllat cap a un emplaçament de majors dimensions que l'actual.

Biblioteca Gòtic – Andreu Nin, una nova biblioteca de proximitat del districte de Ciutat Vella

És la quarta biblioteca pública del districte de Ciutat Vella, i es va inaugurar el 2 de maig.

La biblioteca situada al sud de La Rambla, a la planta baixa de l'antic Gran Hotel Falcón, a la Plaça del Teatre, rep el nom de Gòtic pel seu emplaçament al barri més antic de la ciutat, i Andreu Nin en homenatge al professor, periodista, polític revolucionari i secretari general del POUM des de l'inici de la Guerra Civil fins a la seva detenció i posterior assassinat l'estiu de 1937.

L'edifici va ser un dels hotels més importants de la zona, el Gran Hotel Falcón, construït l'any 1879. A l'inici de la Guerra Civil el Falcón va ser expropiat pel POUM (Partit Obrer d'Unificació Marxista), que el transformà en la seu del Comitè Militar. Durant el franquisme l'hotel es va convertir en la seu de la companyia FECSA fins als anys 90, quan es va rehabilitar íntegrament i es va convertir en l'edifici Rambla de la Universitat Pompeu Fabra.

El projecte arquitectònic l'han dut a terme els arquitectes Ramon Ferré-Escofet i Massimo Preziosi (m1441 arquitectura), creant un espai únic, que recupera l'accés directe des de la Rambla. La resta de l'edifici és compartit amb l'Escola Superior de Disseny Elisava.

La biblioteca disposa d'un fons inicial de 23.000 documents, d'un Espai Multimèdia amb 12 ordinadors, del servei d'Internet i + i de sala d'actes compartida amb l'Escola Elisava, a més de tots els serveis propis de totes les Biblioteques de Barcelona.

Biblioteca Sant Pau – Santa Creu, rehabilitació integral d'una biblioteca de proximitat al districte de Ciutat Vella

El 30 d'abril va reobrir les seves portes la biblioteca Sant Pau – Santa Creu, després de quasi un any de treball en la reforma integral dels seus espais, realitzada amb fons estatals d'inversió local de l'Estat (Fondo de inversión local para el empleo) del 2009. La intervenció ha consistit en adequar l'estructura de l'edifici a les funcionalitats de la biblioteca: s'han refet les instal·lacions elèctriques i el cablejat informàtic, s'ha instal·lat climatització a tots els espais, s'ha repavimentat, s'han adequat els tancaments, s'han reubicat els espais de treball intern, entre d'altres millores que permeten que la biblioteca pugui oferir un millor servei als seus usuaris.

La biblioteca és en un dels edificis emblemàtics del gòtic civil català, en el conjunt monumental de l'antic Hospital de Sant Pau i la Santa Creu, classificat com a Bé Cultural d'Interès Nacional des del 1931. S'ha aprofitat l'obra per recuperar els sostres gòtics de voltes de creueria, un dels elements arquitectònics més característics d'aquest conjunt monumental del 1401, que es trobava bastant malmès a causa dels afegitons, humitats i brutícia que s'havien acumulat al llarg del temps.

Altres intervencions en curs

El detall per districtes de les actuacions en marxa durant el 2010 pel que fa a les obres, és el següent:

Districte de Ciutat Vella.

- S'han finalitzat les obres de la nova biblioteca de proximitat Biblioteca Gòtic – Andreu Nin.
- S'han realitzat les obres de rehabilitació de la Biblioteca Sant Pau – Santa Creu, fins la seva reobertura.

Districte de L'Eixample.

- S'han realitzat les obres d'edificació i el projecte de mobiliari i equipament de la nova seu de la Biblioteca Lola Anglada al carrer Urgell, que canviarà de nom pel de Biblioteca Esquerra de l'Eixample – Agustí Centelles, i que s'inaugurarà el 2011.

Districte de Les Corts.

- S'ha treballat en el projecte bàsic de la biblioteca que permetrà el trasllat i ampliació de la Biblioteca Can Rosés a una nova seu al carrer Comtes de Bell-lloc, la futura Biblioteca Les Corts – Vidre, que passarà a ser de districte.

Districte de Sarrià-Sant Gervasi.

- S'ha treballat en el projecte executiu de la biblioteca de districte Biblioteca Sant Gervasi – Joan Maragall, situada a la Vil·la Florida, l'antiga escola de Puericultura del carrer Muntaner.

Districte de Gràcia.

- S'han realitzat les obres d'edificació i el projecte de mobiliari i equipament de la biblioteca de proximitat Biblioteca Penitents, que s'inaugurarà durant el 2011.

Districte de Nou Barris.

- S'han realitzat les obres d'edificació i el projecte de mobiliari i equipament de la biblioteca de proximitat Biblioteca Cotxeres que substituirà la biblioteca Torre Llobeta, i que s'inaugurarà durant el 2011.

Districte de Sant Andreu.

- S'han realitzat les obres d'edificació i el projecte de mobiliari i equipament de la nova biblioteca proximitat Biblioteca de Trinitat Vella, que s'inaugurarà durant el 2011.
- S'ha treballat en el projecte bàsic de la nova biblioteca de proximitat Biblioteca Antigues Casernes de Sant Andreu.

Districte de Sant Martí.

- S'han iniciat les obres de la nova biblioteca de proximitat Biblioteca Camp de l'Arpa – Alchemika.
- S'ha treballat en el projecte executiu de la nova biblioteca de proximitat Biblioteca Clot-Glòries, que s'ubicarà a les mateixes instal·lacions que el DHUB, Disseny Hub Barcelona, situat a la plaça de les Glòries.

BIBLIOTECA CENTRAL URBANA

Després de la constitució el 2008 d'una comissió de seguiment del projecte de la Biblioteca Central Urbana, la Biblioteca Pública de l'Estat de la Província de Barcelona, constituïda pel Ministeri de Cultura, la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona, s'han anat complint els processos previstos. Durant 2010 s'ha produït l'impuls definitiu del projecte, amb la resolució del concurs internacional per al projecte arquitectònic, que ha estat guanyat per l'arquitecte barceloní Josep M. Miró, de l'equip Nitidus Arquitectes.

BIBLIOTEQUES DE BARCELONA: 10 ANYS +

La finalització del Pla de Biblioteques de Barcelona ha significat posar en marxa un espai específic per reflexionar sobre el futur, i per això durant el 2010 des de Biblioteques de Barcelona hem treballat intensament per afavorir aquesta reflexió i posar les bases del treball dels propers 10 anys.

Aquest procés s'ha concentrat en dues actuacions: l'organització de les jornades *Els futurs de la biblioteca pública* (www.elsfutursdelabibliotecapublica.wordpress.com), i l'elaboració del document *Biblioteques de Barcelona: 10 anys +. Nous reptes, noves oportunitats*

Pel que fa a les Jornades l'objectiu principal era poder comptar amb les aportacions de professionals destacats d'aquí, de la resta d'Espanya i d'Europa i Estats Units en el camp de les biblioteques, l'arquitectura, la sociologia i la indústria editorial, entre d'altres aspectes, a l'hora d'establir els objectius de les Biblioteques de Barcelona per al període 2011-2020.

Les jornades van tenir lloc a l'auditori de la Biblioteca Jaume Fuster de Barcelona entre el dimecres 13 d'octubre i el divendres 15 d'octubre de 2010. La inscripció era de caràcter gratuït.

El resum de les aportacions dels ponents de les jornades es poden consultar al bloc www.elsfutursdelabibliotecapublica.wordpress.com.

Aquestes aportacions han servit també per enriquir el document *Biblioteques de Barcelona: 10 anys +. Nous reptes i noves oportunitats*, que s'editarà el proper any. Les principals idees que es van exposar durant els debats han servit per situar el moment actual que viuen les biblioteques públiques, sobretot als països del nord d'Europa, amb una tradició bibliotecària molt rica, i també per identificar les principals tendències per als futurs anys.

De cadascun dels àmbits de treball hem volgut sintetitzar en una frase el missatge principal:

- *Usuaris i serveis*: La biblioteca és una marca molt potent. Hem de donar a conèixer tot el que s'hi pot trobar i tot allò amb el que la biblioteca pot contribuir. Hem de fixar l'activitat principal de la biblioteca i estar oberts a d'altres activitats relacionades.
- *Continguts digitals*: L'important és que es llegeixi.
- *Espais*: No utilitzem la sostenibilitat en va: és un tema massa important.

L'organització de les Jornades

Les jornades van presentar tots aquests continguts en format de debat, on dues persones de procedència diversa, conversaven a l'entorn del tema previst, conduïts per un relator que garantia i donava unitat a la seqüència de temes proposats.

Abans de cadascun d'aquests debats es presentava un petit clip audiovisual amb imatges tant de les Biblioteques de Barcelona com de les biblioteques representades pels ponents, de manera que servien per posar en context el contingut de les xerrades.

En la definició dels continguts hi ha participat una cinquantena de professionals, distribuïts en tres comissions de treball (una per àmbit de continguts).

La validació dels continguts del programa l'ha realitzada una comissió d'experts formada per sis persones.

Algunes dades quantitatives de les Jornades:

- 4 relators dels àmbits de treball.
- 19 ponents, 12 dels quals procedents de biblioteques d'altres països com ara Holanda, Suècia, Dinamarca, Finlàndia i Estat Units.
- 430 inscrits a les diferents sessions de les jornades.
- Més de 24.000 visites al bloc de les jornades.

L'estructura del document

El document s'ha elaborat a partir de les aportacions d'una comissió de treball formada per 8 persones i amb la col·laboració indirecta de tots els membres de les comissions de treball que han preparat els continguts de les jornades.

El resultat final serà un document de balanç del Pla de Biblioteques de Barcelona 1998-2010, i sobretot un document que formularà les línies de treball bàsiques per als propers 10 anys. Presentarà també una anàlisi de les principals tendències que marquen el futur de les biblioteques, fent una mirada als sistemes bibliotecaris europeus més avançats en aquest camp, a més d'una mirada al nou entorn social de les biblioteques.

Finalment s'han formulat 12 reptes sobre els quals treballar, que sense cap dubte suposaran noves oportunitats per a les Biblioteques de Barcelona, i que avancem en aquesta memòria:

1. La promoció de la lectura com a objectiu central i diferencial de la biblioteca pública.
2. La generació de continguts en l'entorn digital.
3. La participació en les polítiques de cohesió social.
4. L'aposta per l'accessibilitat global.
5. La resposta a la diversitat social i cultural.
6. La necessitat de conèixer millor els usuaris.
7. La construcció de l'acció a partir de la cooperació i la participació.
8. L'adequació dels perfils professionals.
9. La proximitat i la sostenibilitat com a valors centrals.
10. El desplegament de la xarxa territorial el 2020.
11. La construcció d'una dimensió del servei amb mirada metropolitana.
12. La vinculació de la Biblioteca Central Urbana de Barcelona (Biblioteca Pública de l'Estat - BPE) a la xarxa de la ciutat.

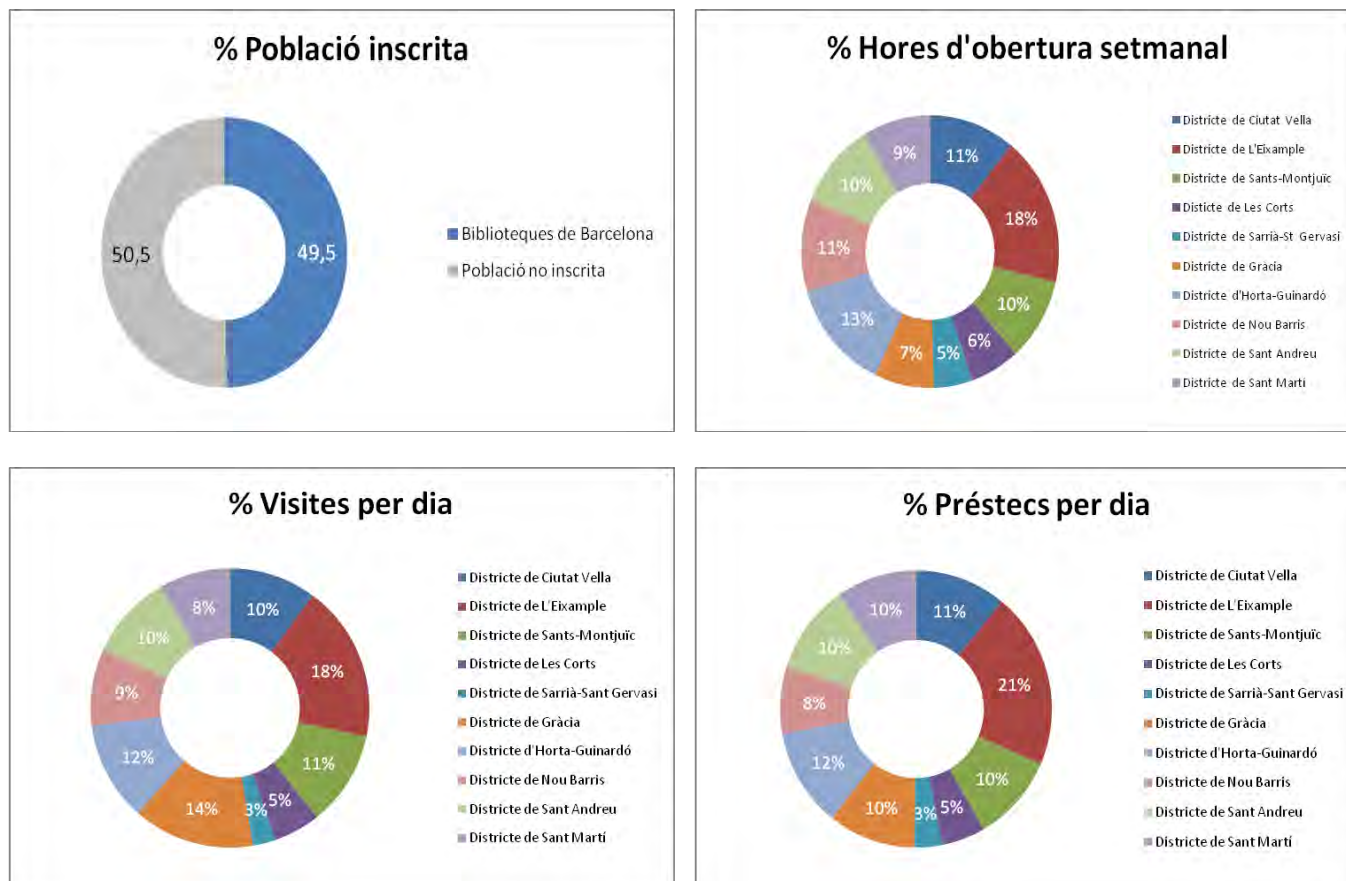
LES BIBLIOTEQUES DE BARCELONA, DISTRICTE PER DISTRICTE

A continuació es mostren en forma de gràfic quatre dels indicadors bàsics que ens ajuden a fer una fotografia fixa dels resultats del 2010 i de l'estat de desenvolupament del Pla de Biblioteques a cadascun dels districtes.

Una primera aproximació ens acosta al conjunt de la ciutat, i després es fa la mateixa lectura districte per districte.

A més hem demanat a cadascuna de les biblioteques que destaquin els projectes de més rellevància que han treballat durant aquest any

BIBLIOTEQUES DE BARCELONA

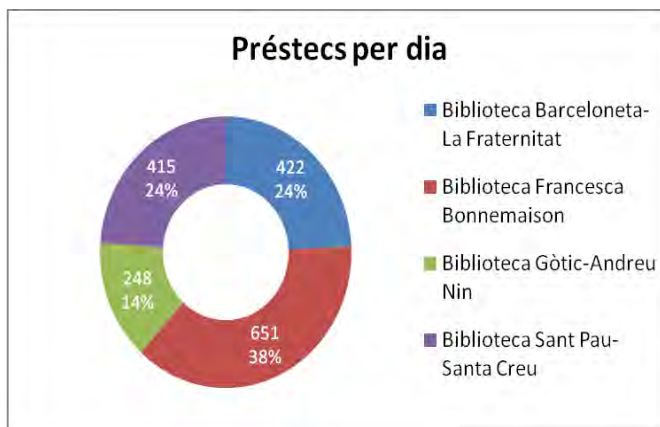
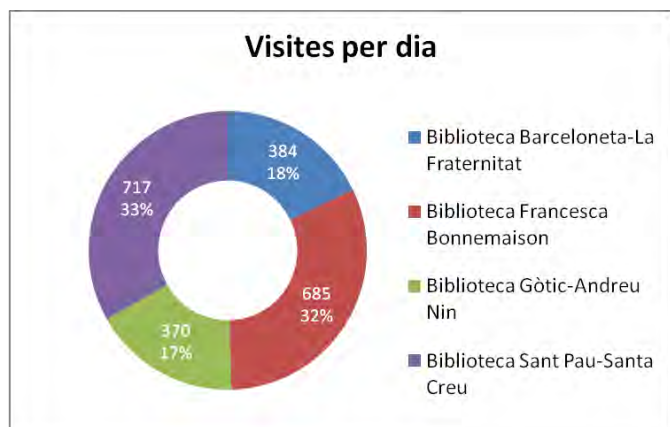
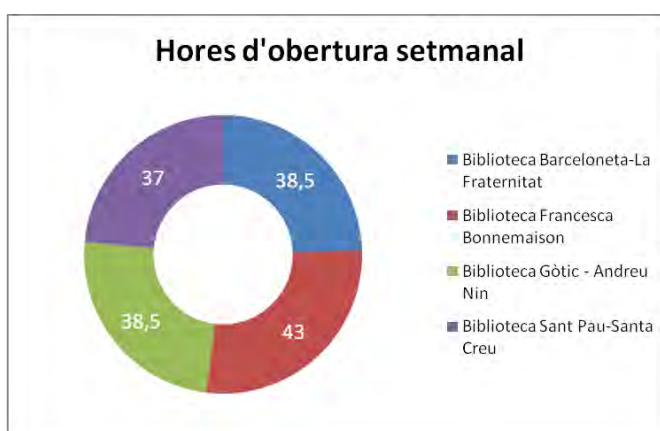
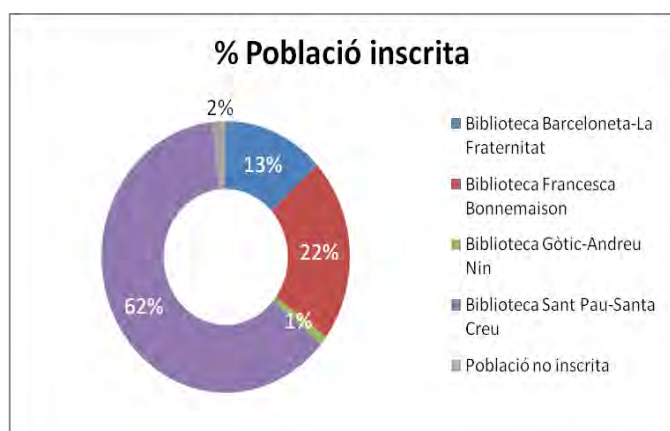
ESTADÍSTIQUES BÀSIQUES 2010

BIBLIOTEQUES DE BARCELONA	Visitants	Mitjana visitants dia	Docs prestats	Docs prestats dia	Usos Internet	Activitats alfabetització informacional	Assistents alfabetització informacional	Activitats	Assistents activitats	Nous carnets	Total Carnets	Fons ingressat	Col·lecció total
Districte de Ciutat Vella	484.913	2.156	409.271	1.736	93.934	178	1.117	167	4.520	7.178	105.023	12.685	209.236
Districte de L'Eixample	1.097.667	3.863	931.600	3.279	195.423	356	2.410	294	10.922	15.388	137.911	22.637	302.196
Districte de Sants-Montjuïc	643.140	2.334	443.785	1.629	123.648	206	1.364	178	6.241	7.140	83.252	12.829	181.343
Districte de Les Corts	316.126	1.159	225.234	827	41.597	61	297	146	4.203	3.262	50.821	5.993	126.229
Districte de Sarrià-St Gervasi	155.206	556	147.706	528	11.727	6	32	111	3.384	1.835	25.851	5.079	81.979
Districte de Gràcia	964.338	2.983	523.817	1.655	114.975	100	831	178	5.641	9.983	97.204	14.012	150.514
Districte d'Horta-Guinardó	685.629	2.458	510.174	1.843	88.050	212	1.415	210	7.103	5.091	79.425	16.183	248.357
Districte de Nou Barris	529.016	1.883	341.606	1.237	79.990	97	638	148	5.060	7.338	72.294	13.096	188.037
Districte de Sant Andreu	626.008	2.109	492.228	1.677	129.630	241	1.782	203	6.194	6.020	87.548	20.394	249.564
Districte de Sant Martí	480.893	1.753	414.039	1.523	84.730	185	1.173	172	6.328	7.381	71.102	14.957	204.778
TOTAL DISTRICTE	5.982.936	21.253	4.439.460	15.934	963.704	1.642	11.059	1.807	59.596	70.616	810.431	137.865	1.942.233

LES BIBLIOTEQUES DE CIUTAT VELLA

Biblioteca de Districte: Francesca Bonnemaison
 Biblioteques de barri: Barceloneta – La Fraternitat
 Gòtic – Andreu Nin
 Sant Pau – Santa Creu

	Especialització del fons	Espais Multimèdia			
		PCs	Escàners	Impressores color i b/n	Webcams
Francesca Bonnemaison	Dona, moda i cuina	11 + servidor	1	1	7
Barceloneta – La Fraternitat	Gastronomia i hostaleria. Fons especial del mar i els infants	11 + servidor	1	1	11
Gòtic – Andreu Nin	-	11+ servidor	1	1	-
Sant Pau-Santa Creu	Món Àrab	10 + servidor	1	1	8

ESTADÍSTIQUES BàSIQUES 2010

CIUTAT VELLA	Visitants	Mitjana visitants dia	Docs prestats	Docs prestats dia	Usos Internet	Activitats alfabetització informacional	Assistents alfabetització informacional	Activitats	Assistents activitats	Nous carnets	Total Carnets	Fons ingressat	Col·lecció total
Barceloneta-La Fraternitat	102.904	384	113.139	422	22.827	94	584	50	1.193	1.246	14.063	3.515	44.240
Francesca Bonnemaison	186.969	685	177.723	651	32.999	21	111	94	2.273	2.200	23.381	3.949	90.104
Gòtic – Andreu Nin	59.612	370	40.006	248	12.087	59	403	10	374	1.074	1.074	3.584	20.127
Sant Pau-Santa Creu	135.428	717	78.403	415	26.021	4	19	13	680	2.658	66.505	1.637	54.765
TOTAL DISTRICTE	484.913	2.156	409.271	1.736	93.934	178	1.117	167	4.520	7.178	105.023	12.685	209.236

Biblioteca Barceloneta-La Fraternitat

L'eix vertebrador de l'exercici del 2010 ha estat la gestió de les relacions en termes de cooperació i de complementarietat amb la resta d'agents socioculturals i educatius del barri i de col·laboració amb el teixit associatiu.

En la línia de suport a la recuperació de la Memòria Democràtica, hem reforçat les propostes de l'Associació La Fraternitat Barceloneta dissenyant conjuntament un ampli programa d'història local per Festa Major. També hem organitzat activitats trimestrals des de diferents perspectives: ideològiques, socials, de gènere, etc.

Per celebrar el 131 anys de la Cooperativa Obrera La Fraternitat, hem comissariat una Mostra de llibres de l'antiga biblioteca de l'entitat, dipositats a la Biblioteca Pública Arús. La col·laboració entre les dues biblioteques ha permès exposar els originals a la Barceloneta i incorporar l'inventari complet de la col·lecció bibliogràfica a la nostra plana web.

Amb el CAP, el programa Salut als barris i els Casals de Gent Gran, hem acollit el nivell avançat de l'Escola de salut. Una sessió setmanal on els alumnes practiquen cerques d'informació sobre el temes que, posteriorment, es tractaran en la tertúlia amb els experts sanitaris a la biblioteca.

Altres accions comunitàries han estat la consolidació de l'experiència pilot de formació amb mares joves en risc d'exclusió digital del Casal infantil del Centre Cívic, la participació amb terrasses de jocs de taula i lectura per a infants i famílies en el Pla municipal d'estiu al carrer o la tertúlia *Retrats en sèpia* per la gent gran.

Pel que fa a l'oferta documental i d'informació, enguany destaquem l'adquisició de llibres infantils en urdú i en àrab, d'una selecció de *videoart* i un altra de còmics en idioma per la secció d'aprenentatge. D'altra banda, hem incorporat el servei d'informació selectiva amb notícies d'actualitat sobre Barceloneta, Restauració i hostaleria, Dansa contemporània i Literatura infantil als espais virtuals de la biblioteca, web i *facebook*.

Aprofitant l'oportunitat, hem presentat alguns projectes al Pla de Barris de la Barceloneta en diferents àmbits, entre els aprovats destaquem *l'Abcedari* i el joc digital Barceloneta, on hem involucrat als centres educatius de primària i de secundària, respectivament. També hem aconseguit finançament per triplicar l'oferta del programa d'alfabetització digital per a gent gran i per acollir tallers de capacitació en competències tecnològiques i d'accés al mercat laboral per a grups de Barcelona Activa.

A nivell de ciutat, ressaltar potser les col·laboracions pel club de lectura amb Casa Àsia i amb la Mediateca de Caixa Fòrum al voltant de la videodansa.

Biblioteca Francesca Bonnemaison

Durant l'any 2010 la biblioteca Francesca Bonnemaison ha continuat la seva tasca com uns dels referent culturals el barri de Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera així com de la resta de la ciutat per la seva ubicació estratègica dins la xarxa d'equipaments culturals de Barcelona.

Una de les tasques planificades per l'any passat va ser la captació de nous usuaris del servei de préstec a domicili i lectura en veu alta. La feina realitzada durant el passat any va donar el seus fruits i es va aconseguir l'objectiu marcat dins del Pla d'acció de la biblioteca per l'any 2010 que era augmentar en un 50% el nombre d'usuaris d'aquest servei. Les tècniques emprades per aconseguir aquest objectiu varen ser la difusió electrònica (a través del web i del *facebook* de la biblioteca), la difusió en paper i, pot ser la més important, la difusió personalitzada i presencial als diferents centres de dia i casals de gent gran del territori.

Un altra línia de treball de la biblioteca va ser la d'ampliar i estrènyer relacions amb entitats i associacions del territori. En aquest sentit volem remarcar dos actuacions que creiem són importants des d'àmbits diferents:

- la participació dins de l'Off Concurs que organitza el Palau de la Música dins del Concurs Internacional de Música Maria Canals
- la col·laboració amb la Fundació Comtal

Respecte al primer punt comentar que la biblioteca col·labora en aquest concurs de música des de fa uns quatre anys, aproximadament, organitzant un concert de piano. Aquest acte ens aporta, d'una banda, un treball conjunt amb un dels motors culturals més importants del territori com és el Palau de la Música, i d'altra banda, l'apropament de la música clàssica als ciutadans del barri, independentment de la seva edat, del seu gènere, de la seva nacionalitat o de la seva religió fent de la música una via més per afavorir la cohesió social i l'aproximació a la cultura.

En el segon cas, la col·laboració amb la Fundació Comtal es va concretar en diverses visites a l'equipament per part dels seus usuaris (infants, adolescents i joves en risc d'exclusió social) i també en l'acollida de l'exposició *Vides* del fotògraf Sergio Xarrié,

una finestra oberta a la realitat social del nostre entorn on es recullen fotografies dels usuaris/àries d'aquesta entitat. Amb aquesta exposició es volia, no només donar a conèixer la Fundació i la seva feina al territori, sinó també fer visibles als seus usuari/àries, molts d'ells veïns i usuaris de la biblioteca.

Biblioteca Gòtic – Andreu Nin

Inaugurada el 2 de maig de 2010, la biblioteca Gòtic-Andreu Nin ha centrat la seva actuació en el desenvolupament de serveis i activitats de qualitat, amb una planificació basada en l'adaptació al territori i, alhora, la difusió d'una imatge de centre obert a tothom dins de la vida quotidiana del barri.

Els trets més destacats esdevinguts al llarg d'aquest primer any han estat:

- En relació a la política de col·lecció, un impuls inicial centrat en la creació i l'enriquiment de la col·lecció local i el centre d'interès de La Rambla, tant pel que fa a l'adquisició de documents, com per a la seva visibilització. Dins d'aquesta línia un exemple ha estat la implementació d'un nou centre d'interès dedicat a Andreu Nin.
- També s'han treballat les activitats de foment de la lectura, destacant la creació del Club de lectura del Gòtic i l'aposta per la col·laboració amb altres entitats com a mitjà de difusió al territori, reflectida en l'organització conjunta d'actes amb la Fundació Andreu Nin i el Centre d'Art Santa Mònica o en la participació de la biblioteca en la campanya d'estiu *Llimonades fes Gòtic*.
- La formació d'usuaris i les TIC s'han vist reforçades, tant pel nomenament de la biblioteca com a *Antena Cibernàrium* que ha permès oferir al districte activitats gratuïtes per descobrir, conèixer i aprendre a utilitzar les eines digitals, com per l'establiment d'un calendari estable d'actualització del lloc web de la biblioteca com a mitjà preferent de comunicació amb els usuaris reals i potencials del barri.
- Finalment en la relació de la biblioteca amb altres entitats, destacar la col·laboració amb centres del barri vinculats amb la infància com el Centre Compartir i l'Escola bressol Carabassa o la participació activa en la Comissió de seguiment del Consell de barri del Gòtic.
- Tot plegat a permès fer un pas endavant en la integració de la biblioteca en el seu entorn i és el resultat d'un gran esforç que s'ha anat planificant colze a colze amb la participació i col·laboració de l'equip humà de la biblioteca, dels veïns i veïnes del barri i de tots els agents relacionats. Gràcies a tots i a totes per la col·laboració rebuda.

Biblioteca Sant Pau – Santa Creu

L'any 2010 ha estat marcat per la reobertura de la biblioteca el dia 3 de maig, després de les obres de restauració de l'edifici i de reforma de les instal·lacions. Una intervenció en l'equipament que ens permet atendre els usuaris en millors condicions.

Com a balanç de l'any hem de considerar que els primers mesos foren de recuperació progressiva d'usuaris, però ja a finals d'anys podem pensar que la biblioteca tornà a la normalitat.

Altres elements que podem destacar d'aquest any 2010 serien:

- La participació en projectes comunitaris del barri: especialment els vinculats a la Xarxa de Lectura, amb diversos programes adreçats a la infància: la Leo, Els Experts, els Jocs de Lectura, l'Àlbum d'història del Raval... Altres projectes col·lectius serien: la XER també vinculat a la infància però en l'àmbit Educatiu, el Pla Educatiu d'Entorn, amb el suport del Districte a l'Espai multimèdia infantil, Espais informàtics del Raval, la Taula Intercultural, el Grup Educació i Comunitat, Sant Jordi al Carrer, Raval(s)...
- L'obertura de la biblioteca durant tot l'estiu: una oportunitat que ha fet possible que el Raval pogués comptar amb aquest equipament també en aquesta època. Especialment important per als infants que n'han fet un gran ús i han participat de la programació especial que se'ls ha ofert, gràcies en part al suport del Pla Educatiu d'Entorn que es va allargar durant l'estiu. Aquesta obertura ha fet possible que la biblioteca participés al programa "A l'estiu Barcelona t'acull", adreçat a joves recentment arribats per reagrupació familiar.
- La creació del nou espai a la biblioteca dedicat a la col·lecció local: la nova ubicació d'aquesta secció ens ha permès donar-li més visibilitat, i per tant més força al nostre projecte d'impulsar aquest fons sobre el Raval i Ciutat Vella. La base de dades creada durant el tancament de la biblioteca també ens ha ajudat en aquest sentit. Els continguts digitals al WEB estan encara en els seus inicis però valorem que poden ser una bona eina de difusió i de coneixement de la història i la realitat local.
- L'espai multimèdia i el suport personalitzat com a projecte formatiu: una aposta de la biblioteca que mereix també destacar-se com a positiva. La demanda és constant i diversificada però sobretot relacionada amb l'aprenentatge i ús elemental d'informàtica, així com també demandes vinculades a la inserció laboral. La col·laboració amb *Ravalnet* facilita l'adaptació a l'entorn i la qualitat del servei.

LES BIBLIOTEQUES DE L'EIXAMPLE

Biblioteca de Districte: Sagrada Família

Biblioteques de barri: Fort Pienc

Lola Anglada

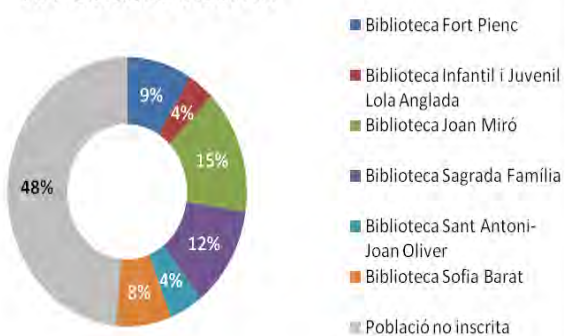
Joan Miró

Sant Antoni – Joan Oliver

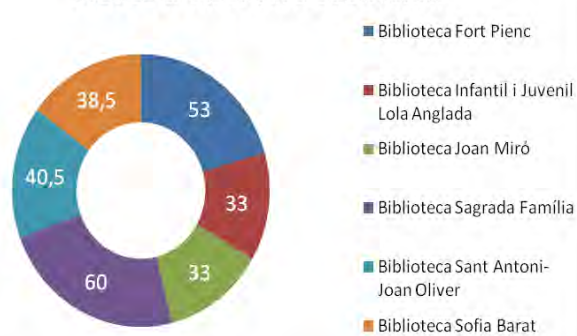
Sofia Barat

	Especialització del fons	Espais Multimèdia			
		PCs	Escàners	Impressores color i b/n	Webcams
Sagrada Família	Ciència i Medi Ambient	21 + servidor	1	1	18
Fort Pienc	Disseny i Arquitectura Contemporània	3 + servidor	1	1	4
Sant Antoni – Joan Oliver	Col·leccionisme	9 + servidor	1	1	10

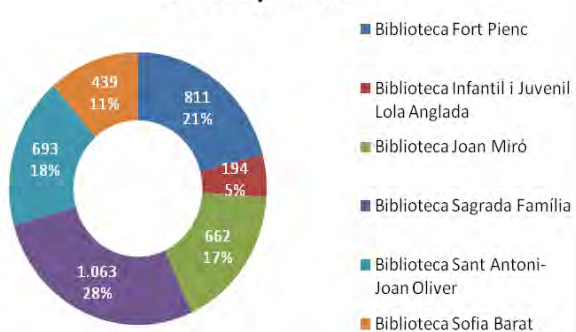
% Població inscrita

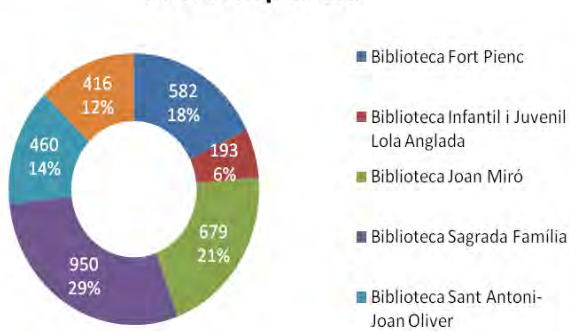
Hores d'obertura setmanal

Visites per dia

Préstecs per dia

ESTADÍSTIQUES BÀSIQUES 2010

L'EIXAMPLE	Visitants	Mitjana visitants dia	Docs prestats	Docs prestats dia	Usos Internet	Activitats alfabetització informacional	Assistents alfabetització informacional	Activitats	Assistents activitats	Nous carnets	Total Carnets	Fons ingressat	Col·lecció total
Fort Pienc	205.977	811	147.757	582	26.279	24	134	31	1.580	1.659	23.471	3.119	48.519
Infantil i Juvenil Lola Anglada	49.276	194	48.898	193	7.042	9	62	48	2.067	989	9.626	1.867	24.442
Joan Miró	168.185	662	172.481	679	13.642	8	49	40	1.289	2.144	40.169	3.292	68.624
Sagrada Família	367.809	1.063	328.539	950	100.983	176	1.480	89	3.331	5.988	32.703	7.423	82.255
Sant Antoni - Joan Oliver	198.325	693	131.553	460	35.874	124	604	39	1.468	3.422	11.902	4.968	36.085
Sofia Barat	108.095	439	102.372	416	11.603	9	32	30	726	1.186	20.040	1.968	42.271
TOTAL DISTRICTE	1.097.667	3.863	931.600	3.279	195.423	356	2.410	294	10.922	15.388	137.911	22.637	302.196

Biblioteca Fort Pienc

Els objectius destacats de la Biblioteca Fort Pienc durant el 2010 giraven entorn de la col·lecció, les activitats culturals i de foment de la lectura i el treball amb l'entorn.

Quant a la col·lecció, durant el 2010 ens havíem proposat de crear una nova secció de cinema documental degut a la creixent demanda d'aquest tipus de material. La producció de cinema documental ha augmentat molt en els darrers anys, gràcies a l'interès del públic i també a la proliferació de festivals on exhibir-lo. La nova secció ha tingut tant d'èxit que es fa difícil trobar un documental que no estigui en préstec.

Pel que fa a les activitats culturals i de foment de la lectura, els objectius de la biblioteca anaven dirigits a fomentar la lectura entre els preadolescents, amb la creació d'un club de lectura adreçat als alumnes dels darrers cursos de primària. El CEIP Fort Pienc va participar en aquesta iniciativa i els seus alumnes de 5è de primària van assistir regularment a totes les sessions del club.

La promoció del fons especialitzat en arquitectura i disseny, s'ha produït mitjançant dues exposicions en col·laboració amb agents culturals de la ciutat: per una banda, i amb la col·laboració del Memorial Seat i la Universidad de Navarra, vàrem presentar una exposició fotogràfica sobre la modernitat dels anys cinquanta a través de l'arquitectura industrial de les instal·lacions de Seat a la Zona Franca, que va tenir un ampli ressò a la premsa. Per l'altra banda, i com ja vàrem fer els darrers anys, mostrarem al públic tots els treballs presentats a l'edició de 2009 dels Premis Delta al disseny industrial, en col·laboració amb l'ADI-FAD. L'ambició del projecte -les fotografies compartien espai amb maquetes dels prototipus- i el disseny espectacular de l'exposició van apropar molts estudiants de disseny industrial a la biblioteca.

El treball amb l'entorn es va centrar en la col·laboració amb entitats del barri i de la ciutat. Amb l'Associació de Veïns i Biblioteques de Barcelona programarem la 2ª Trobada de Narradors Orals a Fort Pienc durant la Festa Major. L'acte va tenir lloc a la plaça del Fort Pienc, amb una gran afluència de públic de totes les edats.

Biblioteca Lola Anglada

Un dels principals objectius de la Biblioteca Lola Anglada durant el 2010 ha estat projectar una imatge de biblioteca general, tot superant l'etiqueta de "Biblioteca Infantil i Juvenil" que, per tradició, s'ha mantingut al llarg dels anys. Així doncs, ens hem mogut entre la dicotomia de no descuidar el públic familiar, fidel a la Biblioteca, i fer-nos visibles per a nous públics. Les línies d'actuació essencials de la biblioteca durant el 2010 han anat encaminades a introduir activitats en nous formats i explotar al màxim les nostres col·leccions.

Pel que fa a la programació d'activitats, n'hem mantingut les adreçades a nadons (Projecte Nascuts per Llegir), nens i famílies (amb gran èxit) i, com a novetat, hem fet incursions amb les activitats adreçades a públic adult, que han tingut molt bona acollida. El camí iniciat el 2009 amb la creació d'un club de lectura, s'ha vist reforçat durant el 2010 amb una oferta cultural per a adults, que, a diferència de la resta de biblioteques de la ciutat, per a la Biblioteca Lola Anglada ha suposat l'aposta per nous formats i per nous públics, que no havien estat contemplats anys enrere.

Per explotar al màxim la col·lecció hem desplegat diferents accions, com redistribuir els espais, crear nous centres d'interès o potenciar-ne els existents, etc. En destaquem l'esporgada realitzada al llarg de l'any com a factor determinant per aconseguir una col·lecció de qualitat. Com a resultat, per esmentar-ne alguna dada, la Biblioteca ha incrementat el préstec de fons general respecte al 2009 un 40,2%, xifra que supera amb escreix la mitjana del Districte de l'Eixample (1,2%) i de Biblioteques de Barcelona en general (6,1%).

El fons total de la Biblioteca ha sofert un decreixement del 14,1% respecte a l'any anterior. Aquesta esporgada ha contribuït a aconseguir un major impacte de la biblioteca i, alhora, a preparar el procés de trasllat cap al nou edifici, la Biblioteca Esquerra de l'Eixample – Agustí Centelles. L'encaixada del fons de Lola Anglada (26.000 documents aprox.) i de material es va fer en sis dies hàbils durant el gener de 2011, amb el suport d'una empresa externa. El trasllat cap a la nova Biblioteca es va fer durant el març de 2011.

La Biblioteca Lola Anglada, inaugurada el març de 1974, com a biblioteca infantil i juvenil, a l'espai de les arcades dels Jardins Montserrat i posteriorment remodelada i ampliada (octubre de 1981) va tancar definitivament el passat 24 de desembre de 2010. Després d'uns mesos de preparació, la nova Biblioteca Esquerra de l'Eixample – Agustí Centelles obre les seves portes el 9 de maig de 2011.